

Usage of Movies in Social Sciences Teaching

Ülkühan EFE ¹

Nigde University, Faculty of Education, Social Studies Teaching Department

---

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the effect of learning via movies on students' success in elementary school sixth grade "Social Sciences" lesson, teaching "I am learning Social Sciences" unit.

The research has been carried out with experimental pattern. The success test developed by the researcher has been used as the data collection tool in the research. Evaluation tool which has been developed has been applied on 66 students studying on sixth grade of cacabey elementary school during the first term of 2009–2010 education year. In resolving the sub problems of the research; a method with experiment control group has been used, that is pre-test and post-test.

This research has been carried out with two different groups one of which is the experimental and the other is a control group in elementary sixth grade "I am learning Social Sciences" unit. It has been planned to use methods and techniques suitable for teaching via movies activities in the experimental group. In the research the experimental group was made to watch the movie "Devrim Arabaları" (2008) produced by Pinema Productions. Among these classes Experiment-1 (Group A) has been applied pre-test and then has been made to watch the movie, the unit subjects have been taught and post-test has been applied. Experiment-2 (Group B) has been applied pre-test, the unit subjects have been taught (teaching, question-answer, discussion) and post-test has been applied. This group hasn't been made to watch a movie on grounds of the research.

An understandable difference has been found between the experimental group and control group pre-experiment and post-experiment pre-test and post-test total between the "I am learning social sciences" unit success marks. Post-test success marks of experimental group students in "I am learning social sciences", has shown an understandable difference comparing the experimental group they are in.

Key Words: social sciences, teaching social sciences, teaching materials, teaching via movies, movies

---

---

¹ Corresponding author:

Ülkühan Efe

ulkuhan.efehotmail.com

0505 9745934

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Filmlerin Kullanımı

Ülkühan EFE¹

Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretimi Programı

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, filmlerle öğrenme etkinliklerinin, ilköğretim altıncı sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Sosyal Bilgiler Öğreniyorum ” ünitesinin öğretiminde öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırma deneysel desen modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi kullanılmıştır. Geliştirilen ölçme aracı 2009–2010 eğitim-öğretim yılının I.yarıyılında, Cacabey İlköğretim Okulu altıncı sınıf öğrencilerinden 66 kişiye uygulanmıştır. Araştırmanın alt problemlerinin çözümlenmesinde; deney kontrol gruplu bir yöntem kullanılmıştır. Yani ön test-son test kullanılmıştır. Bu çalışma ilköğretim altıncı sınıf “ Sosyal Bilgiler Öğreniyorum” ünitesinde bir deney ve bir kontrol grubu olmak üzere iki farklı grupta gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda filmle öğretim etkinliklerine uygun yöntem ve tekniklerin uygulanması planlanmıştır. Araştırma kapsamında deney grubuna Pinema Yapım olan “Devrim Arabaları ” (2008) filmi seyrettirilmiştir. Bu sınıflardan Deney-1 (A şubesi) grubuna ön test uygulanmış daha sonra film seyrettirilmiş, ünite konuları anlatılmış ve son test uygulanmıştır. Deney -2 (B şubesi) grubuna ön test uygulanmış, ünite konuları anlatılmış (anlatım, soru –cevap, tartışma) ve son test uygulanmıştır. Bu gruba araştırma gereği film seyrettirilmemiştir. Deney grubu ve kontrol grubunun deney öncesi ve deney sonrası ön test ve deney sonrası ön test ve son test toplam “ Sosyal Bilgiler Öğreniyorum ” ünitesi testi başarı puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Deney grupları öğrencilerin “Sosyal Bilgiler Öğreniyorum ” ünitesi son test başarı puanları, buldukları deney grubuna göre anlamlı bir farklılık göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, sosyal bilgiler öğretimi, öğretim materyalleri, filmle öğretim, film.

Giriş

Günümüzde planlı ve programlı eğitim gereksinimi kendini daha çok hissettirmektedir; çünkü çağımızda bilim ve teknolojinin hızla ilerlemesi sonucu toplumlar arası kültürel etkileşim artmakta, herhangi bir alandaki yenilik hızla yayılmaktadır. Dolayısıyla bireylerin toplumlara etkin uyum sağlayabilmeleri için öğrenmeleri gereken davranış sayısı çoğalmakta, hatta kimi zaman kavramlar ilkeler uygulamalarda bile değişiklikler olabilmektedir. Hızlı değişen dünyada istendik davranışların yüksek verimle kazanılması gereği, plan ögesine ağırlık vermeyi bir başka deyişle planlı eğitim yolu ile istendik davranışların verimli bir şekilde kazandırılmasını zorunlu kılmaktadır (Ertürk, 1991:

¹ Corresponding author:

Ülkühan Efe

ulkuhan.efe@hotmail.com

0505 9745934

6–9). Eğitim, insanlığın doğuşundan beri daima olagelmıştır, günümüzde uygarlık düzeyi ne olursa olsun süregelmektedir (Varış, 1978: 10).

Öğrenme, bireyin kendi yaşantısı yoluyla gerçekleşen içsel bir süreçtir ve doğrudan gözlenmemektedir. Bu içsel süreç dışarıdan düzenlenecek çeşitli etkinliklerle yönlendirilebilir. İşte “en genel anlamıyla hedefleri gerçekleştirme amacına hizmet eden etkileşimler bütünü” eğitim durumu olarak ifade edilmektedir (Demirel, 1996:3). Eğitim durumlarının hangi öğeleri içermesi gerektiği sorusuna verilen yanıtlar, onu gerçekleştirenlerin yaklaşımlarından belirgin biçimde etkilenmiştir.

Geleneksel yaklaşımdan etkilenenler, eğitim durumlarını öğretmen ve içerik gibi iki temel öğeyle sınırlı görürken, daha çağdaş yaklaşımdan etkilenenler, öğrenci, içerik, araç-gereç, yöntem-teknik, gibi pek çok öğeyi içeren, öğretmen rehberliğinde öğrencilerin doğrudan yaşantı geçirdikleri bir etkileşim bütünü olarak tanımlamışlardır (Demirel, 1996:3).

Sosyal Bilgiler dersi ilköğretim okullarının 4.,5.,6.,7. sınıflarında okutulan temel derstir. Sosyal bilgiler dersi dinleme, anlama (kavrama), uygulama, analiz, sentez, değerlendirme ve yorumlama becerilerini geliştirmeye yönelik oldukça kapsamlı bir derstir.

Teknoloji alanındaki hızlı değişim bilgi dünyasında kendini daha belirgin olarak ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle, bilgiyi geçici hafızaya yerleştiren, ezberi bir kenara bırakan, bilgiye ulaşılacak kaynakları araştırmayı öğreten, bilginin kalıcılığını sağlayan, öğrenmeyi öğrenme stratejilerini daha da önemli hale getirmiştir. Böylece etkin öğretim, yöntem ve stratejileri eğitim-öğretim süreci içinde önemli hale gelmektedir.

Günümüz okulları, öğrencilere basmakalıp bilgilerin öğretildiği, bilgi ve tutumların dayatıldığı yerler değil; öğrenme öğrenmenin olduğu, yeteneklerin en üst düzeyde ortaya çıkıp geliştiği yerler olmalıdır. Eğitim hayatımızda öğrenme-öğretme ortamının en verimli hale dönüştürülmesini amaçlayan eğitim teknolojisine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu araştırmayla, ilköğretim altıncı sınıf Sosyal Bilgiler dersinde öğrenmeyi kalıcı hale getirmeye, dersi daha anlaşılır, daha zevkli hale getirmeye yönelik farklı bir öğretim stratejisinden bahsedilmiştir. Bu tezin, Sosyal Bilgiler öğretimi ile ilgili olarak uzlaşma sağlanması gereken noktalardan biri de “Nasıl Öğretmeliyiz ?” konusunda yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bu amaçla, filmler ve Sosyal Bilgiler öğretiminde filmlerden nasıl yararlanılabileceği üzerinde durulmaktadır.

Sosyal Bilgiler derslerinin öğretmen merkezli olarak verildiğini ve öğrenciler tarafından ezbere dayalı bir ders olarak görüldüğünü yapılan araştırmalar ortaya koymaktadır. Sosyal Bilgiler öğretiminde, öğretmenler belli yöntemleri kullanmakta ve yöntem çeşitliliğine gitmemektedir. Dersle ilgili araç ve gereçlerin kullanımda yeterli olmamaktadır. Bu iki durum edilgen olan öğrencilerinin süre sonra dersten sıkılmalarına dikkatlerinin dağılmasına ve dersten uzaklaşmalarına sebep olmaktadır. Yöntem çeşitliliği, görsel-işitsel materyallerin kullanımı öğrenmeyi aktarmaktadır.

Bu araştırma da Sosyal Bilgiler öğretiminde derse ilginin artması, bilginin daha kalıcı hale gelmesinde öğretimde filmlerin kullanılmasının gerektiğini vurgulamak ve eğitimde film kullanılmasının öğrencilerin başarı oranlarını artırdığını göstermek istenilmiştir.

Ekonomik ve teknolojik açıdan gelişmiş ülkelerde, sosyal bilimlere ve buna paralel olarak da sosyal bilgilere verilen önem giderek artmaktadır. İnsanı, toplumu ve toplumsal olayları farklı açılardan ve bilimsel bir yaklaşımla incelemeye çalışan sosyal bilim disiplinleri,

toplumsal olayların daha iyi anlaşılabilmesi açısından insanlara önemli bilgiler sunmaktadır. Sosyal bilimlerin insanlara sunduğu bilgi ve tecrübelerinin, kendini ve içinde bulunduğu toplumu çok iyi tanıyan, insanlarla ortak yaşayabilme ve demokratik kültür özelliklerine sahip, sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi için kültürel özelliklerin gelecek nesillere aktarılmasında etkili ve gereklidir (Demircioğlu, 2004: 71).

Bu araştırmanın temel amacı Sosyal Bilgiler öğretimini desteklemek amacıyla filmleri kullanarak yapılan öğretimin, öğrenci başarısı üzerindeki etkisini belirlemektir.

Bununla birlikte, Sosyal Bilgiler dersi öğretmenlerinin film kullanımında verimliliklerini arttırabilmek, öğretmenlerin filmlerden yararlanmasını teşvik etmek ve öğrencilerin kazanımlarının gerçekleşmesine yardımcı olabilmek amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Kırşehir İlindeki Cacabey İlköğretim Okulu 6.Sınıf öğrencilerine uygulanmıştır.6.Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “ Sosyal Bilgiler Öğreniyorum ” ünitesine dair Sosyal Bilgiler programında yer alan I. ve II. Kazanımların durumunu belirlemeye yönelik bir çalışmadır.

Yapılan çalışma deney –kontrol gruplu bir çalışmadır. Yani ön test –son test yöntemi kullanılmıştır.6.Sınıf Sosyal Bilgiler dersinin birinci ünitesinin ilk iki kazanımına yönelik bir uygulama yapılmıştır. Yapılan uygulamada önceden hazırlanmış 10 tane çoktan seçmeli soru öğrencilere cevaplamaları için verilmiştir. Daha sonra deney grubuna filmler kullanılarak ders anlatılmış ve kontrol grubuna sadece yapılandırmacı yaklaşıma dayalı bir yöntemle konu anlatılmıştır. Her iki kazanımla ilgili dersler tamamlandıktan sonra önceden hazırlanmış olan 10 tane çoktan seçmeli soru yani son test öğrencilere uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS yöntemi ile analiz edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmaya katılan öğrenciler, 2009–2010 Eğitim-Öğretim yılında, Kırşehir İli Cacabey İlköğretim Okulunda öğrenim gören 6.sınıflarda uygulanmıştır. Bu sınıflar arasından random (rasgele atama) olarak, 6 –D şubesi deney, 6- A şubesi ise kontrol grubu olarak atanmıştır.

Araştırmanın denekleri Kırşehir İli, Cacabey İlköğretim Okulu, 6.sınıf öğrencilerinden seçilmiştir.2009-2010 Eğitim –Öğretim yılı ilk döneminde Cacabey İlköğretim Okulu 6.sınıf öğrencilerine “Sosyal Bilgiler Öğreniyorum” ünitesi konusunda hazırlanan başarı testi ön test olarak uygulanmış, ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmayan Cacabey İlköğretim Okulu 6-A şubesi kontrol grubu, 6-D şubesi ise deney grubu olarak atanmıştır. Araştırma deney grubunda 28 öğrenci, kontrol grubunda 26 öğrenci olmak üzere toplam 54 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Deney grubu öğrencilerine, film ile öğretim etkinliklerine uygun öğretim yapılmış, kontrol grubu öğrencilerine ise yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretim yöntemi uygulanmıştır. Deney grubu ve kontrol grubuna, Adnan Altun, Yasin Doğan ve Efkân Uzun (2009) tarafından yazılan (Editör: Önder Akyüz) “İlköğretim Sosyal Bilgiler ” ders kitabı kullanılmıştır.

Bu araştırmada uygulanmaya çalışılan film ile ğretim tekniği, sadece Sosyal Bilgiler dersi ve Sosyal Bilgiler ğretiminde ‘‘Sosyal Bilgiler ğreniyorum’’ unitesiyle sınırlı olmayıp tüm ğretim alanlarında kullanılabilir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, deney ve kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmada, yapılandırmacı öğrenmeyle birlikte filmlerin kullanıldığı programla ğretim alan ğrenci grubu ile bu tür bir ğretim almayan ğrenci grubunun başarı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmıştır. Bu iki ğrenci grubundan yapılandırmacı öğrenmeyle birlikte filmlerin kullanıldığı grupta ders alan öğrenciler ‘‘deney grubu’’, bu yaklaşımla ders almayanlar ise ‘‘kontrol grubu’’nu oluşturmuştur.

Deney ve kontrol grubunun oluşturulmasında ‘‘yansız atama’’ yöntemi kullanılmıştır. Deneklerin yansız atanması ile iki grupta yer alan öğrencilerin, deneysel çalışmaya başlamadan, grup ve bireysel farklılıkları en asgari düzeye indirilmiştir.

Araştırmada kullanılan deneysel desen Őekil de gösterilen ön test-son test kontrol gruplu araştırma desendir.

Araştırma Deseni

G₁	R	O_{1.1}	X	O_{1.2}
G₂	R	O_{2.1}		O_{2.2}

G₁ : yapılandırmacı öğrenmeyle birlikte filmlerin kullanıldığı grup

G₁ : yapılandırmacı öğrenmenin uygulandığı grup

O_{1.1} : n test

O_{1.2} : Son test

X : filmlerin kullanımı

Modelde n testlerin bulunması, grupların deney öncesi benzerlik derecelerinin bilinmesine ve son test sonuçlarının buna göre düzeltilmesine yardım eder. Bu modelde, normal yöntemden farklı bir niteliğe sahip olan ‘‘X’’ in (yapılandırmacı öğrenmeyle birlikte filmlerin kullanımı) ne lde etkili olduğuna karar vermek için n test ve son test lme sonuçları birlikte kullanılmıştır. Bu amaçla:

- Her grup için n test-son test puanlarındaki yüzde artışlar bulunarak ortalama artışlar karşılaştırılmış, ya da
- n test puanlarını ‘‘birlikte değişen’’ (covariate) olarak kullanıp, son test puanlarıyla, birlikte değişkenlik (covariance) zmlemesi ya da,
- nce n test puanları (O_{1.1}, O_{2.1}) karşılaştırılır, arada önemli bir ayırım yoksa yalnızca son test puanları (O_{1.2}, O_{2.2}) kullanılarak ortalamalar arası farklar sınanmıştır (Karasar, 1991; Kaptan, 1993; Arıcı, 1997; Balcı, 2001 ve Arseven, 1993).

Çalışma Grubu

Araştırma, 2009–2010 öğretim yılında Kırşehir il merkezinde yürütülmüştür. 2009-2010 öğretim yılı I.yarıyılında Kırşehir il merkezinde bulunan ilköğretim okullardan bir okul rastgele seçilmiş ve bu okuldan rasgele seçilen bir grup deney, bir grupta kontrol grubunu oluşturmuştur. Ders olarak, 6.sınıf Sosyal Bilgiler Dersi seçilmiştir. Programın uygulaması, 2009-2010 öğretim yılında “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesinin işleneceği haftaları kapsamıştır. Örneklem sınıf seçimi random yöntemiyle tespit edilmiştir.

Program uygulanmadan önce, hem deney hem de kontrol grubundaki öğrencilere, akademik başarılarını ölçecek ölçme araçları verilerek bu becerilerinin seviyesi öğrenilmiştir. Bu ölçekler uygulama sonunda öğrencilere tekrar uygulanmış ve programın başındaki becerileri ile sonundaki beceriler arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmiştir. Son olarak deney ve kontrol grubu öğrencileri arasındaki akademik başarı puanları grup içi ve gruplar arası karşılaştırmaları yapılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmada deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin cinsiyet özelliklerine göre dağılımları ilgili veriler Tablo 1 ,, de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Örneklem Gruplarının Cinsiyet Özelliklerine Göre Dağılımları

<i>Cinsiyet</i>						
<i>Grup</i>	<i>Kız</i>		<i>Erkek</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Deney	11	39	17	61	28	100
Kontrol	7	27	19	73	26	100

Tablo 1 verilerine göre örnekleme oluşturan deney grubu öğrencilerin % 39'u (n=11) kız, %61'i (n= 17) erkek, kontrol grubunun öğrencilerinin %27'si (n=7) kız , %73'ü (n=19) erkek ve tüm deneklerin de % 33'ü (n=18) kız, % 67'si (n=36) erkeklerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Tekniği

Araştırma için veri toplamada araştırmacı tarafından geliştirilen Sosyal Bilgiler Başarı Testi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan akademik başarı testi, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Taslak ölçme aracı çalışma öncesinde bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki soruları kapsayacak şekilde 30 soru olarak yapılandırılmıştır. Taslak ölçme aracı araştırma öncesinde, belirtke tabloları oluşturularak konulara göre dağılımları incelenmiş, daha sonra uzman görüşlerinden gelen dönütler doğrultusunda ön düzenlemeler yapılmıştır. Bu anlamıyla ölçme aracının kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Daha sonra taslak ölçme aracı bir üst sınıfta öğrenim gören ve çalışma grubunda bulunmayan 66 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda her bir maddenin madde analizine bakılmıştır. Çalışmayan sorular

değiştirilmiş ve çeldiriciler eklenmiştir. Test soruları bilgi, kavrama ve uygulama düzeyinde sorular içerecek şekilde en son haliyle 10 sorudan oluşmaktadır. Akademik başarı testinin en son haliyle hesaplanan KR-20 (Kuder Richardson-20) güvenilirlik katsayısı 0.68 dir. Bu sonuç ölçme aracının araştırmada oldukça güvenilir sonuç vereceğini göstermektedir (Kalaycı, 2005).

Verilerin Analizi

Veri toplama aracı ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15,0 (Statistical Package For Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

Çalışma gurubundaki bireylerin kişisel bilgilerine ait bulguların yorumlanmasında frekans (f) ve yüzde (%) değerlerinden yararlanılmıştır. Başarı testi ön test- son test ortalamalarının karşılaştırılmasında eşli gruplar t-testi, bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise bağımsız t-testi kullanılmıştır. Başarı Testi; bilgi, kavrama ve uygulama olmak üzere üç boyutta, gruplandırılarak grup değerleri üzerinde farka bakılmıştır. Başarı testindeki maddelerin değerlendirilmesinde ise her bir doğru cevap 10 puan olacak şekilde toplam 100 puan üzerinde değerlendirme yapılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan başarı testi ön test puanları ile ilgili bulgular Tablo 2 de yer almaktadır.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubuna Uygulanan Başarı Testi Ön Test Ortalamaları Arasındaki Eşli Gruplar T-Testi Sonuçları

Grup	n	$\bar{x}$	S	t	Sd	p
Deney	28	73,18	8,937	1,322	52	,200
Kontrol	26	70,00	8,728			

Tablo 2 incelendiğinde çalışma örnekleminde bulunan öğrencilerin uygulama öncesinde başarı testi ön test ortalamaları; deney grubu öğrencileri ($\bar{x}=73,18$) iken kontrol grubu öğrencilerinin ortalamalarının ($\bar{x}=70,00$) olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki bu ortalamalar arası fark ise istatistiksel olarak anlamlı değildir ($t=1,322$; $p>.05$). Bu sonuç araştırma gruplarının uygulama öncesinde denk düzeyde olduğunu göstermektedir.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan başarı testi son test puanları ile ilgili bulgular Tablo 3 de yer almaktadır.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubuna Uygulanan Başarı Testi Son Test Ortalamaları Arasındaki Eşli Gruplar T-Testi Sonuçları

Grup	n	$\bar{x}$	S	t	Sd	p
Deney	28	80,45	7,854	2,346	52	,029
Kontrol	26	74,54	9,625			

Tablo 3 incelendiğinde çalışma örnekleminde bulunan öğrencilerin uygulama sonrasında başarı testi son test ortalamaları; deney grubu öğrencileri ($\bar{x}=80,45$) iken kontrol grubu öğrencilerinin ortalamalarının ($\bar{x}=74,54$) olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki bu

ortalamlar arası fark ise istatistiksel olarak anlamlıdır ($t=2,346$; $p<.05$). Bu sonuç deney grubuna uygulaması yapılan yöntemin kontrol grubuna uygulaması yapılan yöntemle göre öğrenci başarısını arttırmada daha etkili olduğunu göstermektedir.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan başarı testi ön test puanlarının, başarı testindeki bilgi-kavrama-uygulama düzeyine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 4 de yer almaktadır.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Gruplarının Başarı Testindeki Bilgi-Kavrama-Uygulama Düzeyindeki Soruların Ön Test Puanları arasındaki Eşli Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Soru Düzeyleri</i>	<i>Grup</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Bilgi	Deney	28	13,63	4,923	1,283	,213
	Kontrol	26	11,81	5,884		
Kavrama	Deney	28	29,09	2,942	1,000	,329
	Kontrol	26	27,72	5,284		
Uygulama	Deney	28	37,72	11,097	,946	,355
	Kontrol	26	35,00	9,128		

Tablo 4 verilerine göre; deney ve kontrol gruplarının Başarı Testi son test puanlarının bilgi ($\bar{x}_d - \bar{x}_k = 1.82$), kavrama ($\bar{x}_d - \bar{x}_k = 1.37$) ve uygulama ($\bar{x}_d - \bar{x}_k = 2.72$) düzeyindeki sorularda deney grubu lehine farkın olduğu görülmektedir. Ancak bu ortalamalar arası fark istatistiksel olarak anlamlılığa neden olmamaktadır ($t_{bilgi} = 1.283$; $p > .05$, $t_{kavrama} = 1.000$; $p > .05$, $t_{uygulama} = .946$; $p > .05$). Bu sonuçlara göre deney grubuna uygulaması yapılan yöntem öğrenci başarısının artmasında her bir soru düzeyine göre daha etkilidir. Ancak deney ve kontrol grubu öğrencileri arasındaki bu fark anlamlı değildir.

Deney grubunda bulunan öğrencilerin başarı testi ön-son test puanları ile ilgili bulgular Tablo 5 de yer almaktadır.

Tablo 5. Deney Grubuna Uygulanan Başarı Testi Ön-Son Test Puanları Arasındaki Eşli Gruplar T-Testi Sonuçları

<i>Deney Grubu</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>Sd</i>	<i>p</i>
Son test	28	81,42	8,482	3,852	26	,001
Ön test	28	72,85	10,837			

Tablo 5 incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin son test ortalamaları ($\bar{x} = 81.42$) ile ön test ortalamaları ($\bar{x} = 72.85$) arasındaki farkın istatistiksel olarak son test lehine anlamlı olduğu görülmektedir ($t = 3.852$; $p < .05$). Bu sonuç deney grubuna uygulaması yapılan yöntemin uygulama sonrasında öğrencilerin başarılarını arttırmada etkili olduğunu göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerinin başarı testi ön test-son test ortalamalarının, başarı testindeki bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki sorulara göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 6 de yer almaktadır.

Tablo 6. Deney Grubu Öğrencilerinin Başarı Testindeki Bilgi-Kavrama-Uygulama Düzeyindeki Soruların Ön test-Son Test Puanlarına Göre Eşli Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Soru Düzeyleri</i>	<i>Grup</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Bilgi	Ön	28	13,21	5,479	-,372	,713
	Son	28	13,57	4,879		
Kavrama	Ön	28	25,35	6,372	-2,780	,010
	Son	28	28,57	3,563		
Uygulama	Ön	28	34,28	10,338	-2,646	,013
	Son	28	39,28	10,862		

Tablo 6'de deney grubundaki öğrencilerin Başarı Testi son test-ön test ortalamaları incelendiğinde; bilgi düzeyindeki sorularda ortalamalar arası farkın ($\bar{x}_{bilgi.son} - \bar{x}_{bilgi.ön} = 0.36$) istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülürken ($t_{bilgi} = -,372 ; p > .05$), kavrama ($\bar{x}_{kavrama.son} - \bar{x}_{kavrama.ön} = 3,22$) ve uygulama ($\bar{x}_{uygulama.son} - \bar{x}_{uygulama.ön} = 5.00$) düzeylerindeki sorularda ise ortalamalar arası fark istatistiksel olarak son test lehine anlamlı derecede farklılaşmaktadır ($t_{kavrama} = 2,780 ; p < .05 ; t_{uygulama} = 2,646 ; p < .05$). Bu sonuçlara deney grubuna uygulaması yapılan yöntem, öğrencilerin bilgi düzeyinde sorularda başarılarını arttırmada etkili değilken, kavrama ve uygulama düzeyindeki sorularda ise başarının artmasında etkili olduğunu göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerinin başarı testi ön test-son test ortalamalarının cinsiyet özelliklerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 7 de yer almaktadır.

Tablo 7. Deney Grubuna Öğrencilerinin Cinsiyet Özelliklerine Göre Başarı Testi Ön Test-Son Test Puanları Arasındaki bağımsız t-Testi Sonuçları

<i>Test</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>Sd</i>	<i>p</i>
Ön test	Erkek	17	74,70	12,307	1,128	26	,270
	Kız	11	70,000	7,745			
Son test	Erkek	17	81,76	9,510	,256	26	,800
	Kız	11	80,90	7,006			

Tablo 7 incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test ortalamalarında erkek öğrencilerin ortalamalarının kız öğrencilerin ortalamalarından ($\bar{x}_{ön.erkek} - \bar{x}_{ön.kız} = 4.70 ; \bar{x}_{son.erkek} - \bar{x}_{son.kız} = 0.86$) hem ön testte hem de son test ortalamalarında daha yüksek olduğu görülmektedir. Son test ortalamalar arası fark göre daha da azalmıştır. Ancak ortalamalar arasındaki bu fark, hem ön teste hem de son testte anlamlı farklılığa neden olmamaktadır ($t_{ön test} = 1.128 ; p > .05 ; t_{son test} = .256 ; p > .05$). Bu sonuç deney grubuna uygulanan yöntemin

öğrencilerin cinsiyetlerine göre başarı farkının azalmasına neden olmasına rağmen, öğrencilerin başarılarının cinsiyet özelliklerine göre hem çalışma öncesinde hem de çalışma sonrasında değişmediğini göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerinin cinsiyet özelliklerine göre başarı testini oluşturan bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki sorularda ön test-son test ortalamalarının dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 8 de yer almaktadır.

Tablo 8. Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyet Özelliklerine Göre Başarı Testi Bilgi-Kavrama-Uygulama Düzeyindeki Soruların Ön Test-Son Test Puanları Arasındaki Bağımsız t-Testi Sonuçları

<i>Test</i>	<i>Soru Düzeyleri</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Ön	Bilgi	Erkek	17	13,52	6,063	,372	,713
		Kız	11	12,72	4,670		
	Kavrama	Erkek	17	25,29	7,174	-,064	,950
		Kız	11	25,45	5,222		
	Uygulama	Erkek	17	35,88	11,213	1,017	,319
		Kız	11	31,81	8,738		
Son	Bilgi	Erkek	17	12,35	4,372	-1,699	,101
		Kız	11	15,45	5,222		
	Kavrama	Erkek	17	28,23	3,929	-,613	,545
		Kız	11	29,09	3,0151		
	Uygulama	Erkek	17	41,17	11,114	1,152	,260
		Kız	11	36,36	10,269		

Tablo- 8 bulguları incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki ön test ve son test ortalamaları arasındaki fark cinsiyet özelliklerine göre istatistiksel olarak anlamlılığı ifade etmemektedir ($t_{\text{ön.bilgi}}=.372$; $p<.05$; $t_{\text{ön.kavrama}}=-.064$; $p<.05$; $t_{\text{ön.uygulama}}=1,017$; $p<.05$, $t_{\text{son.bilgi}}=-1,699$; $p<.05$, $t_{\text{son.kavrama}}=-,613$; $p<.05$, $t_{\text{son.uygulama}}=1,152$; $p<.05$). Deney grubuna uygulanan yöntem, öğrencilerin cinsiyetlerine göre bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki sorularda başarılarını etkilememektedir.

Kontrol grubunda bulunan öğrencilerin başarı testi ön-son test puanları ile ilgili bulgular Tablo 9 de yer almaktadır.

Tablo 9. Kontrol Grubuna Uygulanan Başarı Testi Ön-Son Test Puanları Arasındaki Eşli Gruplar T-Testi Sonuçları

<i>Kontrol Grubu</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>Sd</i>	<i>p</i>
Son test	26	75,00	9,486	2,575	24	,016
Ön test	26	70,00	8,485			

Tablo 9 incelendiğinde kontrol grubu öğrencilerinin son test ortalamaları ($\bar{x}=75,00$) ile ön test ortalamaları ($\bar{x}=70,00$) arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($t=2.575$; $p<.05$). Bu sonuç kontrol grubuna uygulaması yapılan yöntemin uygulama sonrasında öğrencilerin başarılarını arttırdığını göstermektedir.

Kontrol grubu öğrencilerinin başarı testi ön test-son test ortalamalarının, başarı testindeki bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki sorulara göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 10 de yer almaktadır.

Tablo 10. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Başarı Testindeki Bilgi-Kavrama-Uygulama Düzeyindeki Soruların Ön test-Son Test Puanlarına Göre Eşli Gruplar t-Testi Sonuçları

<i>Soru</i>	<i>Grup</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Düzeyleri</i>						
Bilgi	Ön	26	9,23	4,835	-2,573	,016
	Son	26	11,92	5,670		
Kavrama	Ön	26	28,07	4,019	,000	1,000
	Son	26	28,07	4,914		
Uygulama	Ön	26	32,69	8,744	-1,656	,110
	Son	26	35,00	8,602		

Tablo 10'de kontrol grubundaki öğrencilerin Başarı Testi son test-ön test ortalamaları incelendiğinde; bilgi düzeyindeki sorularda ortalamalar arası farkın ($\bar{x}_{bilgi.son} - \bar{x}_{bilgi.ön} = 2.69$) istatistiksel olarak son test lehine anlamlı olduğu görülürken ($t_{bilgi} = -2.573$; $p > .05$), kavrama ve uygulama ($\bar{x}_{uygulama.son} - \bar{x}_{uygulama.ön} = 2.31$) düzeylerindeki sorularda ise ortalamalar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı derecede farklılaşmadığı görülmektedir ($t_{kavrama} = ,000$; $p < .05$; $t_{uygulama} = -1,656$; $p < .05$). Bu sonuçlara kontrol grubuna uygulaması yapılan yöntem, öğrencilerin bilgi düzeyinde sorularda başarılarını arttırmada etkili iken, kavrama ve uygulama düzeyindeki sorularda ise başarının artmasında etkili değildir.

Kontrol grubu öğrencilerinin başarı testi ön test-son test ortalamalarının cinsiyet özelliklerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 11 de yer almaktadır.

Tablo 11. Deney Grubuna Öğrencilerinin Cinsiyet Özelliklerine Göre Başarı Testi Ön Test-Son Test Puanları Arasındaki bağımsız t-Testi Sonuçları

<i>Test</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>Sd</i>	<i>p</i>
Ön test	Erkek	19	70,00	9,428	,000	24	1,000
	Kız	7	70,00	5,773			
Son test	Erkek	19	75,26	9,642	,229	24	,821
	Kız	7	74,28	9,759			

Tablo 11 incelendiğinde kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet özelliklerine göre; ön test ortalamalarının aynı olduğu görülürken, son test ortalamalarında ise erkek öğrencilerin ortalamalarının kız öğrencilerin ortalamalarından ($\bar{x}_{son.erkek} - \bar{x}_{son.kız} = 0.98$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak ortalamalar arasındaki bu fark, hem ön teste hem de son teste anlamlı farklılığa neden olmamaktadır ($t_{ön\ test} = .000$; $p > .05$, $t_{son\ test} = .229$; $p > .05$). Bu sonuç kontrol grubuna uygulanan yöntemin öğrencilerin cinsiyet özelliklerine göre uygulama öncesinde ve sonrasında öğrencilerin başarılarının değişmesine neden olmadığını göstermektedir.

Kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet özelliklerine göre başarı testini oluşturan bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki sorularda ön test-son test ortalamalarının dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 12 de yer almaktadır.

Tablo 12. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyet Özelliklerine Göre Başarı Testi Bilgi-Kavrama-Uygulama Düzeyindeki Soruların Ön Test-Son Test Puanları Arasındaki Bağımsız t-Testi Sonuçları

Test	Soru Düzeyleri	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	S	t	p
Ön	Bilgi	Erkek	19	9,47	5,242	,415	,682
		Kız	7	8,57	3,779		
	Kavrama	Erkek	19	28,42	3,746	,712	,483
		Kız	7	27,14	4,879		
	Uygulama	Erkek	19	32,10	9,176	-,556	,583
		Kız	7	34,28	7,867		
Son	Bilgi	Erkek	19	12,63	6,533	1,052	,303
		Kız	7	10,00	,000		
	Kavrama	Erkek	19	28,42	3,746	,580	,567
		Kız	7	27,14	7,559		
	Uygulama	Erkek	19	34,21	9,015	-,765	,452
		Kız	7	37,14	7,559		

Tablo 12 bulguları incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerinin bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki ön test ve son test ortalamaları arasındaki fark cinsiyet özelliklerine göre istatistiksel olarak anlamlılığı ifade etmemektedir ($t_{ön.bilgi} = .415$; $p < .05$; $t_{ön.kavrama} = .712$; $p < .05$; $t_{ön.uygulama} = -.556$; $p < .05$, $t_{son.bilgi} = 1.052$; $p < .05$, $t_{son.kavrama} = .580$; $p < .05$, $t_{son.uygulama} = -.765$; $p < .05$). Kontrol grubuna uygulanan yöntem, öğrencilerin cinsiyetlerine göre bilgi-kavrama-uygulama düzeyindeki sorularda başarılarını etkilememektedir

Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde araştırmanın sonuçları ve araştırma bulgularına dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın bu bölümünde, Sosyal bilgiler öğretiminde, filmle öğrenme etkinlerinden dayalı yapılan öğretim ile sadece yapılandırmacı yaklaşıma dayalı yapılan öğretimin, öğreticinin akademik başarı oranı üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla örnekleme örnekleme alınana okulda yapılan uygulamadan elde edilen veriler doğrultusunda elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

Deney grubu ve kontrol grubunun deney öncesi ve deney sonrası ön test ve on test topları “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesi testi başarı puanları arasında anlamlı bir farkı vardır. Bu bulgu deney grubu ve kontrol gurubunda bulunan öğrencilerde “sosyal bilgiler

öğreniyorum” ünitesi başarı puanlarının ölçüm ayırım (deney öncesi ve deney sonrası) yapmaksızın farklılaştığını gösterir.

Öğrencilerin “sosyal bilgiler öğretiyoruz” ünitesi başarıları ile ilgili olarak ön test – son test ortalama başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu bulgu grup ayırımı yapmaksızın öğreticilerin “sosyal bilgiler öğreniyorum ünitesi başarılarının uygulanan öğretim modeline bağlı olarak değiştiği şeklinde yorumlanabilir.

Filmle öğrenme etkinliklerine dayalı öğretim uygulanan sınıftaki öğretmenlerin başarı düzeyleri ile yapılandırıcı öğretim uygulanan sınıftaki öğrencilerin “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesi testine ait başarı puanlarının deney öğrencisinden sonrasından sonrasına anlamlı bir farklılık gösterdiği, yani farklı işlem guruplarında (deney gurubu ve kontrat grubu) olmak ile tekrarlı ölçümler faktörlerinin “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesi testi başarı düzeyleri üzerinde ortak etkilerinin anlamlı olduğu bulunmuştur. Bu bulgu filmle öğretim yapmanın ve yapılandırıcı yöntemleri uygulamanın öğrencilerin “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesi ait başarıların artırmadan farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Deney grubu öğrencilerinin “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesine ait uygulamaya bağlı olarak başarıları değiştirmektedir. Öğrenci “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesi başarılarında gözlenen bu farklılıkların filme öğretim yapmaktan kaynaklandığını söyleyebiliriz. Filme yapılan öğretimin başarılarını artırmadan daha etkili olduğu görülmektedir.

Deney grubu öğrencilerini “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesin son test başarı puanları buldukları deney grubuna göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Bir başka değişle deney grubu öğrencilerinin “sosyal bilgiler öğreniyorum” son test başarı puanları buldukları deney gurubuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmiştir.

Deney grubu öğrencilerinin “sosyal bilgiler öğreniyorum” ünitesi ön test başarı puanları ortalaması ($X=73,18$) kontrol grubu öğrencilerinin ön test başarı puanları ortalaması ($X=70,00$) bulunmuştur. Guruplar arasındaki bu ortalamalar arasından farkı ise istatistiksel olarak anlamlı değildir ($t=1,322;p>,05$) bu sonuç araştırma guruplarının uygulama öncesinde denek düzeyde olduğunu göstermektedir. Çalışma örneğinde bulunan öğrencilerin uygulama sonrasından uygulanan son test ortalamaları, deney gurubu öğrencileri ($X=80,45$) iken kontrol grubu öğrencilerinin ortalamalarının ($X=74,54$) olduğu görülmektedir. Guruplar arasındaki bu ortalamalar arası fark ise istatistiksel olarak anlamlıdır ($t=2,346;p< .05$). Bu sonuç deney grubuna uygulaması yapılan yöntemin kontrol grubuna uygulaması yapılan yöntemeye göre öğrenci başarısını daha etkili olduğunu göstermektedir. Başka bir değişle deneye gurubuna uygulanan “konular öğretilirken film durdurularak ve üzerine konuşulup tartışılarak yapılan gösterim ve ünite sonrasından film gösterimini” nin daha etkili olduğunu söylene bilir.

Film gösterimi, eğlenceli bir zaman geçirme yada boş zaman doldurma etkinliği olarak düşünmemelidir. Film kullanımın, gösterim öncesi, gösterim sırası ve gösterim sonrası iyi planlaması gereken bir etkinliktir. Uygulama sırasında filmle öğretim yapılan deney grubundaki öğrencilerin sosyal bilgiler dersine kaşı ilgi ve motivasyonlarının diğer derslerle oranla bir artış gösterdiği ve dikkatlerin çektiği görülmüştür. Film gösterim etkinliği ile öğrenci, öğrenme sürecine aktif olarak katıldığından öğrenme daha zevkli hale gelmektedir.

Elde edilen verilerin, bulgularının sonuçlarından hareketle, sosyal bilgiler öğretiminde film kullanılmasının diğer etkinliklerle pekiştirilmesiyle öğrencilerin olayları/ durumların daha

iyi algılaya bilmelerine, akıl yürütmelerine ve eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine önemli etki sağlayacağı düşünülmektedir.

Öneriler

Günümüzde Sinema sektörü giderek büyümektedir. Bu büyüme ile birlikte sinemanın toplumsal işlevlerinde olan sinema filmleri aracılığıyla bilgi aktarma ve sinemanın eğitimde kullanılmasıdır. Öğrencilere günlük hayatlarında karşılaşacakları olaylara yaratıcı bir tarzda cevap vermeyi öğretebilmektedir. Filmleri ortaya konulan problemlere karşı farklı bakış açıları geliştirmelerine, çok boyutlu düşünmelerine ve etkili öğrenmeyi sağlayacak çok geniş ilişkiler ve manalar ağır içinde konuyu verebilmektedir.

Filmler öğrencilerin eğitimi ve öğretiminde çok etkili olabilen bir araçtır. Görsellik tek başına başarıyı arttırıcı bir unsur olarak görülmemelidir. Görselliği sistemli, planlı bir şekilde sınıf içi etkinliklerle pekiştirmelidir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimi İle İlgili Öneriler

Ayrıca eğitim fakültelerinde sosyal bilgiler öğretmeliği bölümlerinde, materyalleri ve teknoloji dersinin içeriğine paralel olarak öğretimde filmlerin kullanılmasına yönelik bir ders verilmesi yanandır. Öğretmenlere, sosyal bilgiler öğretiminde filmlerin kullanılmasının dersi verimliliğine etkisi açıklanmalıdır. Öğretmenlere filmlerden nasıl yararlanabileceği konusunda bilgi verilmelidir. Öğretim teknolojisi hakkında bilgi sahibi olmaları ve öğretimde filmlerin kullanılmasına yönelik öğretmenlere hizmet içi eğitim verilerek bilgilendirilmelidirler.

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılacak Filmlerin Elde Edilmesi İle İlgili Öneriler

Milli eğitim bakanlığı tarafından sosyal bilgiler derslerinde kullanılmak üzere programa uygun belgesellerin yanı sıra kısa filmlerinde yaptırılması için taleplerde bulunulabilir. Bununla ilgili olarak milli eğitim bakanlığının ilgili uzmanları ve bir komisyon tarafında talim terbiye kurulurunda onaylarıyla öğretim programına uygun ve gerçeklik ilkesine uyan film yapılmaları istenebilir.

Ülkemizin en büyük belgesel film arşivi TRT arşividir. Bu arşivde bulunan belgesellerin derste kullanıma uygun olanları çoğaltılabilir. Bunlar okullara gönderilebilir ve derslerde kullanılması sağlanabilir. Kurgu filmler de eğitim teknolojileri genel müdürlüğü tarafından belirlenerek kullanıma uygun olanlar okullara gönderebilirler.

Teknolojik araç-gereçlerle ilgili öneriler öğretimde film kullanılması teknoloji araç-gereçler yardımıyla yapılmaktadır. Bazı okullarımız bu araç-gereçlere (Video, VCD- DVD player, televizyon, projeksiyon makinesi ve perdesi, ilgili CD ya da DVD ler, bilgisayar) sahip olmadıkları için uygulamada birtakım sorunlarla karşılaşmaktadır. Okulların ilgili teknolojik araç-gereç bakımından eksiklikleri bu yönde giderilmeye çalışılmalıdır. Okullarında onay görmüş yasal dayanaklı filmlerin bulunduran öğretmenlerin derslerde kullanabilecekleri kendi arşivi olmalıdır.

Araştırmacılara Öneriler

Sosyal Bilgiler öğretiminde öğrenci başarısını araştırmada etkili olan filmlerin öğretim kullanımı sağlamak amacıyla farklı türdeki okullarda değişik araştırmalar, çalışmalar yapılması yararlı olacaktır. Bu uygulama diğer öğretim alanlarında da benzer araştırmalar yapılması sağlanmalıdır.

Kaynakça

Demirel, Ö. (1996), Genel Öğretim Yöntemleri, Ankara: Kardeş Kitabevi.

Ertürk, S.(1991), Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: Yelkentaç Yayınları.

Demircioğlu, İ. H. (2007), “Tarih Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi “, Hoca Ahmed Yesevi Üniversitesi Bilig Dergisi, c.42.78.

Karasar, N. (1991), Bilimsel Araştırma Teknikleri (4. Baskı), Ankara: Sanem Matbaacılık.

Karasar, N. (1991), Rapor Hazırlama (S. Baskı), Ankara: Sanem Matbaacılık.

Karasar, N. (2008), Bilimsel araştırma Yöntemi (18. Baskı), Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kalaycı, Şeref (2005), SDSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

Uzun, E., Altun, A. ve Doğan, Y. (2007). Sosyal Bilgiler 6. Sınıf Ders Kitabı. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

Varış, F.(1978), Eğitim Bilimlerine Giriş, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.